

Egil Hvid-Olsens prædiken midfaste søndag

Taler

Egil Hvid-Hansen
Sognepræst

Dato

27. marts 2022

Sted

Bryndum Kirke
[radiotransmitteret på P1]

Omstændigheder

Prædikentekster:

Anden Mosebog, kap. 16, vers 11-18

Peters andet brev, kap. 1, vers 2-11

Johannesevangeliet, kap. 6, vers 24-35

Forfatteren til Johannesevangeliet har humor. Med den indforståedes overblik afslører han andres manglende indsigt på en måde, der får dem til at fremstå lattervækkende.

Det lyder ikke umiddelbart særlig sympatisk. Hensigten er dog ikke primært at latterliggøre andre, men at sætte fokus på det nye og totalt omvæltende i Jesu forkyndelse. Der ligger altså en underliggende forståelse af, at dette nye kan være svært at forstå for den, der ikke er fortrolig med det glædelige budskab, som Jesus ikke alene bringer med sig, men også selv udlever på den mest radikale måde. Jeg vil lige nævne et par eksempler.

Da farisæeren Nikodemus sniger sig til at besøge Jesus en sen nattetime, mødes han af formuleringer, han ikke fatter, fordi han forstår dem bogstaveligt. Da Jesus siger, at den, der ikke bliver født på ny, ikke kan se Guds rige, forundres Nikodemus over, at man som voksen skulle kunne fødes af sin mor igen. Hans bogstavelige forståelse udstiller ham som den religiøse fundamentalist, han er i sin egenskab af farisæer.

Senere oplyses det dog, at Nikodemus argumenterer for, at Jesus har krav på en fair retssag, ligesom han er blandt dem, der respektfuldt tager den døde Jesus ned fra korset. Noget tyder altså på, at han – med Jesu formulering – er blevet født på ny; at Nikodemus har fået troen på, at Jesus vitterlig er Gud i kød og blod.

Et andet sted i Johannesevangeliet opfattes Jesu ord også som indforståede,

nemlig i historien om den samaritanske kvinde, som Jesus opsøger ved brønden udenfor Sykar. Jesus begynder at tale om sig selv som en kilde, hvorfra der strømmer levende vand, der for evigt stiller den drikkendes tørst. Ligesom det var tilfældet med Nikodemus, forstår den samaritanske kvinde Jesu formuleringer bogstaveligt. Hendes replikker kunne passe glimrende ind i et absurd skuespil. Man fornemmer, at evangelisten har siddet med et skævt smil, da han nedskrev dialogen. Men selvom smilet var skævt, var det også venligt. Det ender da også med, at kvinden og de andre indbyggere fra byen begriber, hvordan det, Jesus siger, skal forstås. For en del af dem medfører det, at de kommer til tro.

Dagens evangelietekst minder om de to nævnte eksempler, og dog er der en væsentlig forskel. Denne gang fører Jesu ord nemlig ikke til omvendelse og tro. Dertil er tilhørerne alt for optaget af en bogstavelig forståelse af det, Jesus siger.

Umiddelbart forinden har Jesus udført det såkaldte bespisningsunder, hvor han har mættet flere tusinde mennesker med fem brød og to fisk.

Næste dag opsøger skaren ham i håbet om, at han vil gentage miraklet. De anerkender bestemt, at han er i besiddelse af guddommelige kræfter. Det havde de jo fået bevis for dagen før. Men den eneste konsekvens de drager af denne indsigt er, at de fra nu af kan blive fri for at arbejde for føden. Den kan Jesus jo forsyne dem med. De ser for sig, hvordan de fremover kan leve som deres forfædre fra den sagnomspundne fortid; de forfædre, der kunne mættes af vagtelkød og manna. Måske kunne menuen tilmed blive mere varieret end dengang. Det var vel bare et spørgsmål om at forsyne Jesus med de retter, man gerne ville have ham til at dele ud af. I går var det brød og fisk. I dag kunne det for eksempel være kalvesteg med myntemarineret bøttesalat. Måske kunne der tilmed følge et glas vin med – hvis nu man bad pænt.

Tænderne løber i vand hos mange i skaren ved tanken om alle de retter, de skal nyde resten af livet. Men de vækkes brutalt af deres drømmerier, da Jesus konstaterer, at de ikke har ledt efter ham, fordi de fik et tegn på hans guddommelige myndighed, men fordi han mættede dem. Med andre ord beskylder han dem for kun at tænke med maven.

Jesus prøver at forklare dem, at der findes en føde, der er vigtigere end den, man putter i munden. ”Arbejd ikke for den mad, som forgår,” siger han, ”men for

den mad, som består til evigt liv, den som Menneskesønnen vil give jer; for ham har Faderen, Gud selv, sat sit segl på.”

Det er sig selv, Jesus henviser til med betegnelsen ”Menneskesønnen”. Det forstår forsamlingen godt, og fordi Jesus har opfordret dem til at arbejde for den særlige føde, han omtaler, mener de, at de skal gøre noget særligt for Gud. Derfor spørger de, hvordan de kan gøre Guds gerninger. Hvordan kan de komme Gud i møde? Hvordan kan de behage ham, så de får den mad, Jesus taler om?

Igen må Jesus skuffe dem. Det er slet ikke dem, der skal yde noget for at få del i den mad, han omtaler. De ydede ikke noget dagen før, da de blev mætte af brød og fisk, og de skal heller ikke yde noget for at blive mætte af den åndelige føde, Jesus gerne vil give dem. At de spørger, hvordan de kan gøre Guds gerninger, viser, at de slet ikke har fattet noget. Gud udfører sine egne gerninger. Dem kan andre ikke udføre. Det er jo *Guds* og ikke andres gerninger, der er på tale. Derfor vender Jesus forsamlingens spørgsmål på hovedet og konstaterer, at ”Guds gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt.” Gud har altså allerede udført den gerning, der bringer den åndelige føde med sig. De kan bare række ud og tage af den.

Det lyder for godt til at være sandt. Samtidig er det lidt for diffust. Skaren har brug for beviser. Derfor spørger de: ”Hvilket tegn gør du, så vi kan se det og tro dig? Hvad kan du gøre?” Igen er de tilbage i det konkrete og bogstavelige. De vil have syn for sagn, og den enerverende rumlen i deres maver inspirerer dem til et forslag til, hvilket tegn Jesus er mere end velkommen til at give dem: ”Vore fædre spiste manna i ørkenen, som der står skrevet: ’Brød fra himlen gav han dem at spise’.”

Jesus må sikkert kvæle et suk, da han endnu engang må forsøge at gøre det klart for den sultne flok, at han bringer noget, der er meget bedre end mad. Dog ved han godt, hvordan han skal fastholde deres opmærksomhed. Alt, hvad de kan forholde sig til, er noget spiseligt. Derfor siger han: ”Guds brød er det, der kommer ned fra himlen og giver liv til verden”.

Dette understøtter dog nok bare skarens forhåbninger om, at der snart vil drysse manna ned fra himlen som i den sagnomspundne fortid. Om få timer kan de mætte sig i mannabrød. ”Herre, giv os altid det brød!”, siger de.

Da skuffer Jesus dem endnu engang: ”Jeg er livets brød. Den, der kommer til mig, skal ikke sulte, og den, der tror på mig, skal aldrig tørste.”

Skuffelsen står malet i skarens ansigter. De troede, at de var så tæt på, men var dog så langt fra. De kan godt forstå, at det ikke er Jesu hensigt, at de bogstaveligt talt skal sætte tænderne i ham, selvom han betegner sig som ”livets brød”. Men hvad det så er, han vil have dem til, fatter de ikke. De når ikke til den erkendelse, som Nikodemus og den samaritanske kvinde kom til. Det er en skam.

Det er en skam, fordi forsamlingen står lige foran det livets brød, der kan mætte dem.

Som Jesus siger det midtvejs i evangelieteksten, er det Guds gerning at forsikre både Jesu samtidige og os om sit evige nærvær: ”Guds gerning er den, at I tror på ham, han har udsendt.” Det er denne forsikring, der kan mætte os, når vi føler os forladte, svigtede og modløse – og hvem føler sig ikke modløs ind imellem i disse dage? Alverdens mangfoldige bekymringer og knurrende maver, ja, alle mere eller mindre påtrængende behov kan let få os til at glemme, at vi kan fødes på ny, kan få stillet tørsten af det levende vand og slippe for sult ved at spise af livets brød.

Vore fysiske behov skal vi stadig arbejde for at få dækket, men de åndelige er dækket kvit og frit, fordi Guds gerning er den, at vi tror på ham, han har udsendt. Gud har givet os troen, så den står til rådighed for os fra det øjeblik, vi får indsigt i, at den dækker et andet behov end det fysiske.

Hvis vi tager de sproglige billeder af troen bogstaveligt, kommer vi til at ligne Nikodemus, den samaritanske kvinde og den sultne flok, hvilket ville få forfatteren til Johannesevangeliet til endnu engang at smile. Men samtidig er det nødvendigt at tage udgangspunkt i noget velkendt for at beskrive troens gave. Det er det, Jesus gør, når han beskriver den som en genfødsel, en kilde, hvis vand for evigt slukker tørsten, og sig selv som livets brød. Troen er en mindst lige så stor gave som det daglige brød, men den tilhører en kategori, der kun kan tales billedligt om. Det forstod Nikodemus og den samaritanske kvinde, og vi kan håbe, at den sultne skare på længere sigt også fik øjnene op for, at ikke kun legemet, men også ånden kan mættes, og at midlet hertil stilles ganske gratis til rådighed for os af Gud.

Amen.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden tekstrække, Midfaste, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/egil-hvid-olsens-praediken-4-soendag-i-fasten-2022>